

ΣΧΟΛΕΙΟ

«Τη Δευτέρα με τον κηδεμόνα σου»

«Σήκω στον πίνακα»

«Σήκω για προσευχή»

«Στοιχηθείτε»

«Πήγαινε στο διευθυντή»

Μερικοί τα ακούνε **καθημερινά**. Άλλοι τα άκουγαν στο **παρελθόν** και τους έχουν εντυπωθεί στο μυαλό. Κανόνες συμπεριφοράς , τυφλή υπακοή και φόβος προς τους καθηγητές, στείρα αποστήθιση γνώσεων , τιμωρία και ανταγωνισμός. Όλα αυτά συνθέτουν το **σύγχρονο σχολικό περιβάλλον** στο οποίο εντοπίζουμε μία προβληματική στον τρόπο λειτουργίας του , λόγω του ότι η εκπαίδευση δεν εστιάζει σε όλες τις πτυχές του ατόμου. Αντιλαμβανόμαστε από τη μία ότι η παιδεία αποτελεί βασικό πυλώνα μιας κοινωνίας, διαμορφώνοντας το χαρακτήρα ενός ατόμου έτσι ώστε να ενταχθεί στο κοινωνικό σύνολο. **Από την άλλη μέσω της εκπαιδευτικής διαδικασίας προετοιμάζεται ο μελλοντικός εργαζόμενος με όλα τα ιδεολογικά χαρακτηριστικά τα οποία αυτός πρέπει να έχει.** Ιδεολογικά χαρακτηριστικά τα οποία μέσω του σχολείου εγχωράσσονται στους μαθητές ούτως ώστε να μην αμφισβητήσουν τη θέση τους στην εκπαίδευση, στην εργασία και στην κοινωνία γενικότερα. Έτσι και στην κοινωνία του σήμερα η, παιδεία, όπως αυτή διαμορφώνεται στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση έχει σκοπό να γαλουχήσει έναν νέο με τα χαρακτηριστικά εκείνα ενός ατόμου κομμένου και ραμμένου στις ανάγκες του ίδιου του συστήματος.

Στο πλαίσιο της ιδεολογικής κατήχησης το σχολείο ορίζει κάποιους βασικούς κανόνες συμπεριφοράς που στοχεύουν στην διαμόρφωση της προσωπικότητας του μαθητή βάσει των αναγκών του συστήματος. Έτσι ο μαθητής μαθαίνει να είναι υπάκουος και πειθαρχημένος σε όλο το πλαίσιο που ορίζει η εκπαιδευτική διαδικασία μην μπορώντας να αμφισβητήσει τον ρόλο του στο σχολείο και μετέπειτα στην εργασία. Αναβαθμισμένο ρόλο σε αυτό έχει ο καθηγητής τον οποίο ο θεσμός του σχολείου θεωρεί "**αυθεντία**", τόσο για τις γνώσεις που παρέχει όσο και για την υποχρέωση των μαθητών για τυφλή υπακοή σε αυτόν. Με αυτόν τον τρόπο αναπτύσσονται σχέσεις εξουσίας μεταξύ καθηγητή – μαθητή θεσμικά κατοχυρωμένες οι οποίες εμπεδώνονται στο σύνολο των μαθητών μέσω ενός ασφυκτικού πλαισίου λειτουργίας. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι οι **απουσίες** , οι εκδικητικού τύπου τιμωρίες (αποβολές, το ποινολόγιο, η κατηγοριοποίηση των μαθητών ανάλογα με τη διαγωγή τους), η αξιολόγηση με μορφή "ελέγχου" κ.α., τα οποία έχουν σαν αποτέλεσμα την πειθάρχηση του μαθητή σε μια συγκεκριμένη συμπεριφορά.

Επίσης βλέπουμε την πειθαρχημένη λογική που επιβάλλει το σχολείο μέσα από διαδικασίες όπως η προσευχή, οι παρελάσεις που στόχο έχουν να εμφυσήσουν εθνικιστικά και θρησκευτικά φρονήματα οπαδικής συμπεριφοράς (αυστηρή στοίχιση σε σειρές, ενδυματολογική ομοιομορφία, εθνικό σύμβολο σημαίας, εμβατήρια, στρατιωτικού τύπου χαιρετισμοί). Ένα ακόμα παράδειγμα για την πειθάρχηση των μαθητών αποτελεί και ο ίδιος ο χώρος του σχολείου. Στην πλειοψηφία τους, τα σχολεία είναι διακοσμημένα με λευκούς και γκριζούς τσιμεντένιους τοίχους και ενώ ο σκοπός του διαλείμματος είναι η χαλάρωση των μαθητών, η άχαρη διαμόρφωση των προαυλίων χώρων κάθε άλλο παρά εξυπηρετεί τον σκοπό αυτό. ... Επιπλέον ο χώρος που είναι διαμορφωμένο το σχολείο, διαχωρισμένο

με κάγκελα από την υπόλοιπη κοινωνία, δίνει την εντύπωση στον μαθητή ότι είναι εγκλωβισμένος στα στενά πλαίσια των κανόνων του σχολείου. Επιπροσθέτως στο χώρο των σχολείων δεν υπάρχει άσυλο, επιτρέποντας έτσι την παρέμβαση του κράτους για καταστολή κινητοποιήσεων. Και επειδή τα ευκόλως εννοούμενα παραλείπονται, τα τρία δημοφιλέστερα κτήρια με περιτοίχιση από κάγκελα είναι τα ψυχιατρεία, οι φυλακές, και τα σχολεία... Επίσης αναβαθμισμένο ρόλο στην εγχάραξη ιδεολογικών χαρακτηριστικών στους μαθητές γίνεται μέσω των μαθημάτων της ιστορίας και των θρησκευτικών. Αφενός στην ιστορία η διδακτέα ύλη καλύπτει το κομμάτι την αρχαίας και βυζαντινής ιστορίας με έναν γενικόλογο τρόπο (και μάλιστα από μια "ελληνική" σκοπιά, αποδίδοντας τα γεγονότα με μια κάθε άλλο παρά αντικειμενική οπτική γωνία -πας μη Έλληνα βάρβαρος!), ενώ παραλείπεται επιμελώς το κομμάτι της νεότερης ιστορίας που τα γεγονότα αποκτούν αρκετά βαθύτερο πολιτικό περιεχόμενο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ήταν στο βιβλίο της ΣΤ δημοτικού σε εικόνα, η στοχευμένη απόκρυψη των συνθημάτων από την πύλη του πολυτεχνείου που γράφτηκαν από τους φοιτητές του '73 και έλεγαν **έξω οι ΗΠΑ** και **έξω το ΝΑΤΟ** συνθήματα επίκαιρα και στο σήμερα. Αφετέρου, στα θρησκευτικά, οι μαθητές δέχονται μία σκληρή χριστιανική κατήχηση, ενώ στο γυμνάσιο και το λύκειο γίνεται μια προσπάθεια ανάλυσης και των υπόλοιπων θρησκειών, πάντα όμως με σαφές συμπέρασμα ότι ο χριστιανισμός υπερέχει όλων. Αξιοσημείωτο είναι επίσης το φαινόμενο της υποχρεωτικής κατά μία έννοια παρακολούθησης του μαθήματος, αφού δεν δίνεται η δυνατότητα στον μαθητή να επιλέξει ή όχι να διδαχθεί τα θρησκευτικά, και μόνο με ειδική αίτηση μπορεί να πάρει απαλλαγή.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι μία επιπλέον προβληματική του σύγχρονου σχολείου είναι η **στεία παροχή γνώσεων**. Εδώ να αναφέρουμε ότι πολλές φορές ανάλογα με τη συγκυρία εισάγονται στην εκπαίδευση μαθήματα(π.χ. ΑΟΔΕ),τα οποία αντικατοπτρίζουν και επιβάλλουν τις ανάγκες του ίδιου του συστήματος. Επίσης η οριοθετημένη ύλη των μαθημάτων που διδάσκονται οι μαθητές, έχει μοναδικό στόχο την επιτυχία στις πανελλήνιες εξετάσεις, η οποία οδηγεί σε φαινόμενα όπως η αποστήθιση. Έτσι δεν αναπτύσσεται η δημιουργικότητα του μαθητή και η αναζήτησή του σε άλλες προσεγγίσεις. Επίσης από τα πρώτα χρόνια της σχολικής ζωής εμπεδώνεται η έννοια του ανταγωνισμού μέσω της επιβράβευσης του καλύτερου, γεγονός που οδηγεί στη βαθμοθηρία και στη μη συνεργασία μεταξύ τους, πράγμα που τους εμποδίζει να φτάσουν πιο εύκολα στη λύση ενός προβλήματος. Παράλληλα το σχολείο αναπαράγει τη λογική της εντατικοποίησης μειώνοντας στο ελάχιστο τον ελεύθερο χρόνο του μαθητή. Αυτό οδηγεί στη απομάκρυνσή του από οποιαδήποτε άλλη ενασχόληση για ζητήματα που τον αφορούν, τόσο ενδοσχολικής όσο και εξωσχολικής φύσης. Οι εντατικοί αυτοί ρυθμοί αυξάνονται στις τελευταίες τάξεις του λυκείου λόγω των πανελληνίων εξετάσεων, όπου τα παιδιά στρέφονται σε λύσεις όπως τα φροντιστήρια και η παραπαιδεία. **Έτσι καταλαβαίνουμε ότι η παιδεία χάνει τον δωρεάν χαρακτήρα της αφού οι γονείς αναγκάζονται να πληρώνουν τα φροντιστήρια ώστε τα παιδιά τους να αντεπεξέλθουν στο επίπεδο των πανελληνίων.**

Ως φυσικό επακόλουθο της κατάστασης που επικρατεί στο σύγχρονο σχολείο, είναι οι μαθητικές καταλήψεις που έχουν ξεσπάσει τα τελευταία χρόνια. Έτσι οι μαθητές αγανακτισμένοι από την παντελή έλλειψη διαλόγου και την συνεχή υποβάθμιση του σχολείου, ενεργοποίησαν το μοναδικό όπλο διαμαρτυρίας που έχουν, τις καταλήψεις. Οι μαθητές κατάφεραν να κάνουν καταλήψεις στα περισσότερα σχολεία της Ελλάδας, να μαζικοποιήσουν τις πορείες τους καθώς και να διαμορφώσουν σοβαρά πολιτικά αιτήματα. **Όλα αυτά είναι αποτέλεσμα του τρόπου με τον οποίο λειτουργήσαν, μέσω ανοιχτών συνελεύσεων που συμμετείχαν και συνδιαμόρφωναν όλοι και μακριά από κομματικές λογικές. Ταυτόχρονα στήριξαν τον αγώνα των δασκάλων, ο οποίος κατάφερε να έχει στο πλευρό του το μεγαλύτερο κομμάτι της κοινωνίας καθώς τα αιτήματα τους είχαν συνολικό χαρακτήρα. Σημαντικό ρόλο στον αγώνα των μαθητών και των δασκάλων συντέλεσε το φοιτητικό κίνημα που έδειξε το δρόμο των καταλήψεων και του αγώνα για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων του.**

Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση στο σχολείο

Εντός του μηνός ολοκληρώνονται οι συναντήσεις των ιθυνόντων του υπ. Παιδείας, τόσο με τις επιστημονικές ενώσεις των καθηγητών ανά μάθημα όσο και με τους υπευθύνους των σχολών ΑΕΙ-ΤΕΙ, για τη συμφωνία στα προαπαιτούμενα μαθήματα ανά κατεύθυνση. **Το σχέδιο του «Νέου Σχολείου», βρίσκεται στο τελικό στάδιο της εξεργασίας του.** Μέσα από αυτό αλλάζει εντελώς η δομή της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης όπως την γνωρίζαμε έως τώρα. Από την μέγγενη της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης δεν επηρεάζονται μόνο οι μαθητές και οι οικογένειές τους αλλά και μια μεγάλη μερίδα των εκπαιδευτικών. Κομβικά η μεταρρύθμιση στην εκπαίδευση έχει ως εξής:

Όσον αφορά το περιεχόμενο σπουδών και της διδασκαλίας και σχολικοί κανονισμοί

Από τις πρώτες τάξεις του δημοτικού επεκτείνεται το ωράριο παρακολούθησης μαθημάτων και ορίζεται το ολοήμερο σχολείο. Συγκεκριμένα από 828 ώρες ετησίως τα παιδιά από 7 έως 8 χρονών θα κάνουν 1274 ώρες μαθημάτων. Με ανάλογο τρόπο αυξάνονται οι ώρες μαθημάτων καθώς προχωρούμε στις τάξεις με αποκορύφωμα τις τελευταίες τάξεις του λυκείου. **Παράλληλα εισάγονται νέα γνωστικά αντικείμενα τα οποία δεν έχουν σκοπό την όποια γενική γνώση αλλά ευθυγραμμίζονται με την ανάγκη απόκτησης ορισμένων βασικών δεξιοτήτων ώστε οι μαθητές σταδιακά να προετοιμάζονται για την εργασία.** Επίσης πλέον το μάθημα των αγγλικών θα διδάσκεται υποχρεωτικά από την 1^η δημοτικού(στόχος απόκτηση κρατικού πιστοποιητικού γλωσσομάθειας μέχρι το τέλος της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης). Όσον αφορά την δευτεροβάθμια εκπαίδευση η Α λυκείου θα είναι τάξη προσανατολισμού, η Β' και η Γ' εξειδίκευσης, ενώ το τρίπτυχο της μεταρρύθμισης είναι «λίγα μαθήματα, δραστικός περιορισμός της γενικής παιδείας και προσαρμογή σε κύκλους μαθημάτων.» Πιο συγκεκριμένα το νομοσχέδιο του υπ. Παιδείας για το «Νέο Λύκειο» φέρνει τέσσερις ριζικές ανατροπές:

1. Καθιερώνεται για πρώτη φορά η **Εργασία** (αντίστοιχη της Πτυχιακής για την τριτοβάθμια εκπαίδευση), που θα βαθμολογείται από ειδική επιτροπή και θα βαρύνει στην εισαγωγή του υποψηφίου σε ΑΕΙ-ΤΕΙ.
2. Δημιουργείται από την **Α' μέχρι και τη Γ' Τάξη ο ατομικός φάκελος του μαθητή (portfolio)**, που θα παρακολουθεί τη βαθμολογική εξέλιξή του.
3. Δημιουργούνται 4, **απολύτως εξειδικευμένες σε επιστημονικό αντικείμενο, κατευθύνσεις σπουδών** στη Γ' Λυκείου και λιγοστεύουν δραματικά τα περιττά μαθήματα.
4. **Αυξάνονται οι ώρες διδασκαλίας** της Ελληνικής Γλώσσας - Λογοτεχνίας, των Αρχαίων και των Μαθηματικών, αλλάζουν περιεχόμενο η Ιστορία και τα Θρησκευτικά και συνεχίζουν να ανήκουν στον βασικό κορμό των μαθημάτων.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι δημιουργείται ένα εξοντωτικό πρόγραμμα για τους μαθητές, με ανυπόφορους ρυθμούς εντατικοποίησης. Από την μια ενισχύεται η στείρα αποστήθιση γνώσεων το περιεχόμενο των οποίων εξειδικεύεται ακόμα περισσότερο. **Με αποκορύφωμα την 3^η λυκείου η οποία πλέον θα αποτελείται από κατακερματισμένους και αποσπασματικούς κύκλους σπουδών** που χτίζονται κυρίως από επιλεγόμενα μαθήματα ώστε να συμπληρώσουν το προφίλ που απαιτούν τα ιδρύματα στα οποία θέλουν να είναι υποψήφιοι (π.χ. τα πολυτεχνεία μπορεί να απαιτούν επιδόσεις σε ανώτερα επίπεδα μαθηματικών κ στις πειραματικές επιστήμες). Οπότε ο μαθητής χτίζει το φάκελο διαρκής αξιολόγησής του, στον οποίο θα καταγράφεται η επίδοσή του στις 3 τελευταίες τάξεις του λυκείου από τις οποίες θα εξαρτάται η εισαγωγή του στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Σύμφωνα με τα παραπάνω αντιλαμβανόμαστε από την μία απόλυτη εξάρτηση από τους καθηγητές(αναβαθμίζοντας τον ρόλο τους). **Από την άλλη, αυξάνεται η εντατικοποίηση και ο αθέμιτος ανταγωνισμός μεταξύ των μαθητών καθώς λόγω του ότι για συγκεκριμένη σχολή δίνουν συγκεκριμένα μαθήματα σε περίπτωση αποτυχίας βρίσκονται εκτός πανεπιστημίου.**

Υλικοί πόροι χρηματοδότηση- Καλλικράτης

Με πρόφαση την **οικονομική κρίση** και σε συνδυασμό με το πρόγραμμα "**Καλλικράτης**" η κυβέρνηση προχωράει σε συγχωνεύσεις σχολείων και μείωση χρηματοδότησης. Μέσω του Καλλικράτη το κόστος λειτουργίας των σχολείων μεταφέρεται στους δήμους οι οποίοι αντιμετωπίζουν τεράστια οικονομικά προβλήματα. Πιο συγκεκριμένα τα λειτουργικά έξοδα των σχολικών μονάδων μειώνονται κατά 60% . έτσι το θέμα της εκπαίδευσης πέφτει στις πλάτες του οικογενειακού εισοδήματος αφού το κράτος αποποιείται την υποχρέωση του για δωρεάν και δημόσια παιδεία. Παράλληλα έχει δημοσιοποιηθεί ότι **1933 σχολικές μονάδες συγχωνεύονται και προκύπτουν 877**. Κοινώς πάνω από 1000 σχολεία καταργούνται. Και για να έχουμε κ συνολική εικόνα από τα 16.000 σχολεία έμειναν τα 15.000, έκλεισε δηλαδή σε μια μέρα το 6% των σχολικών μονάδων...ως αποτέλεσμα πλέον θα στοιβάζονται σε πολυπληθή τμήματα των 25, 30 ή περισσότερων μαθητών, όπου η μάθηση γίνεται απρόσωπη και πιο δυσχερής για ένα μεγάλο κομμάτι των μαθητών .

Εκπαιδευτικό προσωπικό

Τέλος μέσω του νέου νομοσχεδίου ο διευθυντής του σχολείου απαλλάσσεται της εκπαιδευτικής διαδικασίας αφού πλέον θα είναι υπεύθυνος για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών. Παράλληλα **ελαστικοποιούνται οι σχέσεις εργασίας των εκπαιδευτικών** αφού αυξάνεται το ωράριο, μειώνονται οι μισθοί τους και λόγω τις συγχωνεύσεις τμημάτων απολύονται κατά εκατοντάδες.

